

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 czerwca 2022 r.

Pozycja 124

POSTANOWIENIE z dnia 10 lutego 2022 r. Sygn. akt Ts 219/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.G. w sprawie zgodności:

- 1) art. 23 i art. 24 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) w zakresie, w jakim „nie pozwalają osobie działającej w uzasadnionym interesie społecznym powoływać się na ochronę życia dziecka poczętego, a nienarodzonego”, z art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 23 i art. 24 ustawy – Kodeks cywilny w zakresie, w jakim „nakazują osobie działającej w uzasadnionym interesie społecznym w sposób nienasuwały wątpliwości wykazać prawdziwość podnoszonych twierdzeń”, z art. 54 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 sierpnia 2021 r. (data nadania) E.G. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w W. Wydział II Cywilny (dalej: Sąd Okręgowy), w sprawie o ochronę dóbr osobistych, wyrokiem z 31 maja 2019 r. (sygn. akt [...]) zasądził od skarżącej na rzecz powódki kwotę 20 000 zł płatną w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 15 po dniu uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Sąd Okręgowy zobowiązał ponadto skarżącą do nadania, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia, listem poleconym zaadresowanym do szpitala wskazanego w sentencji orzeczenia, oświadczenia podpisanego przez skarżącą imieniem i nazwiskiem, o treści wskazanej w sentencji orzeczenia. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu. Apelacje wniesione przez obie strony postępowania Sąd Apelacyjny w W. V Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny) oddalił wyrokiem z 28 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]). Powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem

doręczono pełnomocnikowi skarżącej 14 grudnia 2020 r., natomiast skarżącej 23 grudnia 2020 r.

Skarżąca 30 grudnia 2020 r. wystąpiła do Sądu Apelacyjnego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu m.in. sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z 12 kwietnia 2021 r. (sygn. akt [...]) starszy referendarz w Sądzie Rejonowym w W. I Wydział Cywilny ustanowił dla skarżącej adwokata. Pismem z 4 maja 2021 r. (znak: [...]), doręczonym 10 maja 2021 r. Okręgowa Rada Adwokacka w W. wyznaczyła mecenasa M.M., który pełnomocnictwem substytucyjnym z 3 sierpnia 2021 r. upoważnił adwokata P.P. do zastępowania go w sprawie skargi konstytucyjnej.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 23 września 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 1 października 2021 r.), na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), wezwał skarżącą do: wskazania ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; udokumentowania daty jego doręczenia oraz daty złożenia przez skarżącą wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jak również poinformowania, czy od ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. Skarżąca została także zobowiązana do doręczenia odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem postanowienia właściwego sądu ustanawiającego pełnomocnika do skargi konstytucyjnej (wraz z czterema kopiami) oraz poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną.

Pismem procesowym z 8 października 2021 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącej ustosunkował się do zarządzenia. Poinformował w nim, że od wyroku Sądu Apelacyjnego z 28 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]) została wniesiona skarga kasacyjna. Postanowieniem z 21 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia jej do rozpoznania, co Trybunał ustalił z urzędu.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 22 grudnia 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 3 stycznia 2022 r.), na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, wezwał skarżącą do: doręczenia poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem kopii uzasadnień wyroków Sądu Okręgowego z 31 maja 2019 r. (sygn. akt [...]) oraz Sądu Apelacyjnego z 28 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]); wskazania, które wolności lub prawa skarżącej wyrażone w art. 30 i art. 54 ust. 1 oraz w jaki sposób – jej zdaniem – zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze konstytucyjnej przepisy, a także do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów z wolnościami lub prawami skarżącej, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

10 stycznia 2022 r. (data nadania) adwokat M.M. doręczył dokumenty, o których mowa w zarządzeniu, natomiast jego substytut (w piśmie nadanym tego samego dnia) ustosunkował się do pozostałych punktów zarządzenia.

Skarżąca twierdzi, że zaskarżone przez nią przepisy naruszają prawo do ochrony godności i człowieczeństwa (art. 30 Konstytucji), a także do pozyskiwania informacji i wolności słowa (art. 54 ust. 1 Konstytucji). Pozwalają bowiem na „traktowanie nienarodzonego dziecka jako osoby, której ochrona człowieczeństwa (godności) nie przysługuje, zwłaszcza gdy matka tego dziecka chce chronić jego prawa, korzystając z ochrony jaka jej samej przysługuje (...) dochodzi tu do połączenia w jedno uprawnień dziecka nienarodzonego jako podmiotu praw i wolności, zwłaszcza prawa do ochrony godności z uprawnieniami jego matki”. Stosowanie zakwestionowanych w skardze konstytucyjnej przepisów sprowadza się do tego, że „matka nienarodzonego dziecka nie może nazywać go dzieckiem, a powinna co najwyżej określać go terminami medycznymi takimi jak «zarodek» i «embrion» w kontekście przysługującego jej prawa do powoływania się na ochronę interesu publicznego”. Zakwestionowane w skardze przepisy uniemożliwiają także powoływanie się w obronie interesu publicznego na pozyskane – zdaniem skarżącej „prawdziwe, bo poparte określonym stanowiskiem specjalistów” – in-

formacje (analizy) o szkodliwości badania Dopplerem pulsacyjnym. (cytaty pochodzą ze s. 4 ww. pisma procesowego).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia warunków wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Trybunał zwraca uwagę, że zgodnie z art. 133 § 3 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.; dalej: k.p.c.), jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, pisma sądowe doręcza się tym osobom. W analizowanej skardze, jak wynika z dołączonych do niej dokumentów, skarżąca była zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Odpis ostatecznego orzeczenia, tj. wyrok Sądu Apelacyjnego w W. V Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny) z 28 lipca 2020 r. (sygn. akt [...]), został mu doręczony 14 grudnia 2020 r. Od tego dnia rozpoczął biec termin wniesienia skargi konstytucyjnej.

Stosownie do art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej, skarżący może złożyć do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania wniosek o ustanowienie dla siebie adwokata lub radcy prawnego z urzędu (zgodnie z przepisami k.p.c.) w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej.

Wystąpienie z wnioskiem do właściwego miejscowo sądu rejonowego wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Jego wznowienie następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust 3 pkt 1 u.o.t.p.TK).

Trybunał Konstytucyjny zauważa, że w analizowanej sprawie skarżąca nie uwzględniła biegu terminu do wniesienia skargi, czyli okresu od dnia doręczenia pełnomocnikowi reprezentującemu skarżącą na etapie postępowania sądowego ostatecznego orzeczenia, do dnia wystąpienia przez nią do sądu z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga została złożona z przekroczeniem ustawowego terminu.

Powyższa okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.